

τῆδε κακεῖσε, ὡς Λέαινα, πυροβολοῦσα τοὺς ἐχθρούς. Ἐπὶ τέλους οἱ Ἀλβανοί, μὴ δυνάμενοι νὰ προχωρήωσιν, ἀπεσύρθησαν, φονευθέντες ἐξ αὐτῶν δύο, καὶ πληγωθέντες πολλοί, ἐκ δὲ τῶν Ὑδραίων οὐδεὶς ἐφρονεύθη, οὔτε ἐπληγώθη, ὡς μαχομένων ἐκ τῶν κορυμνῶν.

Ὁ Λάμπρος, ἀγανακτῶν διὰ τὴν ἀποτυχίαν του, ἐπεχειρίσθη τὴν ἐπιούσαν καὶ δευτέραν ἀπόβασιν. Ἐν ᾧ δὲ τὰ πλοῖα ἐκανονοβόλουν τὴν πόλιν, οἱ Ἀλβανοὶ ἐφώρμησαν ὀρμητικώτερον εἰς τὴν ἀπόβασιν, ἀλλ' ἐματαιώσαν τὴν ὀρμὴν των οἱ Ὑδραῖοι, ὡς ἐμψυχωμένοι μᾶλλον ἐκ τῆς προτεραίας μάχης, καὶ ἐκ τούτου οἱ Ἀλβανοὶ ἐπέστρεψαν ἄπρακτοι. Ἐν τῷ μεταξὺ συνέβη καὶ τὸ ἐξῆς ἀστείον καὶ περιέργον στρατήγημα. Δύο Ὑδραῖοι κατασκοπεύοντες τὰ κινήματα τῶν Ἀλβανῶν εἰς τι μέρος ἀπρέσιτον, διὰ τοῦτο καὶ ἀπροφύλακτον, θεωροῦντες τὴν προσπέλασιν μιᾶς ἐκ τῶν λέμβων τοῦ Λάμπρου καὶ μὴ δυνάμενοι ν' ἀντισταθῶσιν εἰς τὴν ἀπόβασιν τῶν Ἀλβανῶν, ὁ εἰς ἐκ τῶν Ὑδραίων, ὡς εἰς ἀπετείνετο δῆθεν εἰς τὴν ἀπέναντι φρουράν, ἐφώναζε στεντορεῖως. « Καπετὰν Σταμάτη, μὴ κτυπήσης τοὺς πα-
 » λιοτσαρουχάδες, ἀλλ' ἄφισέ τους ἕως οὔ ν' ἀπο-
 » θῶσιν εἰς τὴν ξηράν, καὶ τότε σὺ ἀπὸ ἐκεῖ μὲ τὰ
 » παλληγκάρια σου, καὶ ἐγὼ ἀπ' ἐδῶ μὲ τὰ ἰδικά μου
 » νὰ τοὺς περικυκλώσωμεν, ὥστε ν' ἀπολεσθῶσιν
 » ὅλοι. » οἱ Ἀλβανοὶ πιστεύσαντες, ὡς ἀληθῆ, τὰ λεγόμενα, ὠπισθοδρόμησαν.

Ἐν τοσοῦτῳ ὁ Λάμπρος, ἀπελπισθεὶς εἰς τὴν ἀπόβασιν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν, ἀλλ' ἡ τύχη κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ τοῦ σκοποῦ του, ἀνευ χύσεως αἵματος διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰαννουάριον τοῦ 1792 ἐνέσκη-
ψεν εἰς Ὑδραν πανώλης, καὶ προσεβλήθησαν ἐκ τῶν
κατοίκων πολλοί, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ πλεῖστοι ἀπέ-
θνησκον. Βλέποντες δέ, ὅτι τὸ μόλυσμα τοῦτο προε-
χώρει, μετώκησαν ὅλοι οἱ εὐκατάστατοι ἀπέναντι τῆς
Πελοποννήσου εἰς τῆς Ἑρμιόνης (Κατρί), ὅπου
σκηνώσαντες, ἔμενον εἰς κάθαρσιν. Τοῦτο μαθὼν
ὁ Λάμπρος μετέβη ἐκεῖ, ἐπιπετὼν διὰ νυκτὸς εἰς τὰ
σκηνώματά των. Οὗτοι δὲ διὰ τὸ αἰφνίδιον τοῦ πράγ-
ματος, ἔντρομοι γινόμενοι, ἄρισαν ὅλα τὰ πράγ-
ματά των εἰς τὴν διάκρισιν αὐτοῦ, καὶ διὰ τῆς φυ-
γῆς διεσώθησαν, οἱ μὲν εἰς, τὰ Καλύβια καὶ τὸ
Ἄστρος, παράλια χωρία τῆς Κυνουρίας, οἱ δὲ εἰς
τὸν Ἅγιον Ἰωάννην, κωμόπολιν τῆς αὐτῆς Ἐπαρ-
χίας, ὅπου διέμειναν μέχρι τῆς καταπαύσεως τῆς
νόσου, ὥστε ἡ πανώλης κατώρθωσεν ὅ,τι δὲν ἴσχυ-
σαν τὰ ὅπλα.

Ὁ Λάμπρος μετὰ τὴν ἀπογύμνωσιν τῶν Ὑδραίων,
ἐξέπλευσεν εἰς Κέα, ὅπου συναντηθεὶς μετὰ τοῦ
Ὀθωμανικοῦ Στόλου ἀπέναντι τοῦ Καφηρέως ἀκρω-
τηρίου, καὶ ναυμαχήσας πρὸς αὐτὸν ἀφοῦ κτε-
στράφη ὁ στολίσκος του, μόλις διεσώθη μεθ' ἑνὸς
πλοίου, καὶ κατέρυγεν εἰς Τεργέστην.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Λάμπρου ὁ Καπετὰν
Πασσᾶς ἀποκατασταθεὶς Κύριος τοῦ Αἰγαίου, καὶ
θέλων νὰ τιμωρήσῃ τοὺς λαβόντας τὸ μέρος τοῦ
Λάμπρου τέσσαρας Ὑδραίους πλοιάρχους, ἐξαιρέτως
δὲ τὸν Λάζαρον Κοκκίνην, ὡς ὄντια κατ' ἐκείνην
τὴν ἐποχὴν ἀξιοματικὸν Ῥωσσον καὶ ἀντιπρόξενον
τῆς Ῥωσσίας ἐν Ὑδρᾷ, μετέβη ἐκεῖ κατὰ τὸν Αὐ-
γουστον μῆνα διὰ νὰ τὸν θανατώσῃ προφάσει μὲν,
ὅτι συνέκραξεν εἰς τὰ ἐπαναστατικὰ κινήματα τοῦ

τέβη καὶ εἰς Ὑδραν, ἐλλειμνισθεὶς ἀπέναντι αὐτῆς εἰς τὴν θέσιν καλουμένην Μετόχιον. Ἐκείθεν δὲ ἔγραψεν ἀπειλητικῶς πρὸς τοὺς κατοίκους, ἵνα ἐφοδιάσωσι τὰ πλοῖά του ἀπὸ τροφᾶς καὶ χρήματα, εἰς δὲ τὸ ἐναντίον, ὅτι θέλει λάβει κατ' αὐτῶν μέτρα καταναγκαστικά. Οἱ Ὑδραῖοι, ἀκούσαντες τὴν αὐθάδη ἀπαίτησιν αὐτοῦ, καὶ συσκεφθέντες περὶ τῶν ληπτέων μέτρων, ἀπεφάσισαν, ἵνα μὴ τῷ δώσωσι τίποτε. Ὁ δὲ Γουλιέλμος διὰ ταύτην τὴν ἀρνητικὴν ἀπάντησιν ἤρχισε νὰ κανονοβολῇ τὴν πόλιν ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην, καὶ τὴν ἐπιούσαν ἐμπόδιζε τὴν εἰσοδὸν καὶ ἔξοδον τῶν πλοίων των. Ἡ μετ' ἐπιμονῆς πολιορκία τοῦ Γουλιέλμου ἠνάγκασε τοὺς κατοίκους νὰ παρακαλέσωσι τὸν ἐκεῖ ἀντιπρόξενον τῆς Γαλλίας, Ἐλευθεράκη Γκίκαν, ἵνα τῶν ἐπιστημότερων προκρίτων, καὶ ἀπολαύοντι μεγίστην ὑπόληψιν διὰ τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρά του, ἵνα διὰ τῆς σπανίας ἱκανότητος καὶ πειθοῦς αὐτοῦ ὑποχρεώσῃ αὐτὸν εἰς τὴν παῦσιν τῶν ἐχθροπραξιῶν. Ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ τὸν πείσῃ, μετέβαλε γλῶσσαν καὶ προσεκάλεσεν αὐτὸν ἐντόνως ἐν ὀνόματι τῆς Γαλλίας, ἵνα παύσῃ τὰς κατὰ τῆς Ὑδρας ἐχθροπραξίας, διότι ἄλλως θέλει διάμαρτυρηθῇ καὶ ἐπικαλεσθῇ τὴν ἄμεσον βοήθειαν τῶν Γαλλικῶν πλοίων. Ὑπὸ τῶν ἐντόνων τούτων λόγων συνητηδάνθη ἐπὶ τέλους ὁ Γουλιέλμος καὶ ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν. Ὑποτρέφων δὲ διὰ τὴν ἀποτυχίαν του ἐκδίκησιν κατὰ τῶν Ὑδραίων, διότι δὲν ὑπήκουσαν εἰς τὴν διαταγὴν του, ὥς οἱ ἄλλοι νησιῶται, ὑπῆγεν εἰς ἀναζήτησιν τοῦ Λάμπρου, καὶ τὸν ἔπειτεν, ἵνα συμρώνως λεηλατήσωσι τὴν Ὑδραν. Ὅθεν μετέβησαν ἀμρότεροι οἱ στολίσκοι εἰς τῆς Στερεᾶν Ἑλλάδα, ὅπου συλλέ-

ξαντες πενταχοσίους Ἀλβανούς ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ πηλαιοῦ κλέπτου Ἀνδρούτζου, πητρὸς τοῦ γνωστοῦ ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος Ὀδυσσέως, ἐπεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν πλοίων, καὶ προσορμισθέντες εἰς τὸ Μετόχιον, ἤρχισαν νὰ κανονοβολῶσι τὴν πόλιν. Ἀλλ' οἱ Ὑδραῖοι, προειδοποιημένοι, συνηθροίσθησαν εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀγίου Βασιλείου, ὅπου ἀπεφάσισαν ὁμοθυμαδὸν νὰ ὑπερασπισθῶσι τὴν πατρίδα των μέχρι θανάτου καὶ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἀπόβασιν τῶν Ἀλβανῶν. Ὅθεν τοποθετηθέντες εἰς τὰς ἀνηκούσας θέσεις, ἐπερίμενον τὴν ἐροδὸν ἀταράχως.

Ἀμα δὲ ἡ νύξ ἤρχισε νὰ ἐπεκτείνῃ τὸ σκότος εἰς τὸν ὀρίζοντα, εἴκοσι λέμβοι γέμουσαι Ἀλβανῶν ἐπλησίασαν εἰς τὴν θέσιν καλουμένην Ποταμὸν τοῦ Κριτάμου. Ἀλλ' οἱ Ὑδραῖοι, ὡς προκαταλαβόντες τὴν θέσιν ταύτην, περιτοιχισμένην ὑπὸ ἀποτόμων κρημνῶν, ἀντέκρουσαν τὴν ἀπόβασιν μὲ ἀκατάπαυστον πῦρ. Τότε ἡ συμπλοκὴ ἐγίνε πεισματώδης, τῶν μὲν Ἀλβανῶν ἐπιμενόντων εἰς τὴν ἀπόβασιν, τῶν δὲ Ὑδραίων ἀντικρουόντων τὴν ἀπόβασιν κυρίως διὰ τὴν τήρησιν τῆς τιμῆς τῶν γυναικῶν. Καὶ ἐπειδὴ ἐν γένει τὰ πνεύματα ὅλων τῶν κατοίκων ἦσαν ἐξημμένα, ἔδραμον καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες πρὸς βοήθειαν τῶν ἀνδρῶν, ρίπτουσαι καὶ κυλίουσαι κατὰ τῶν ἐχθρῶν λίθους παρμεγέθεις ἀπὸ τὰ ὕψη τῶν κρημνῶν καὶ μάλιστα ἡ καλουμένη Χοντροπαναγιώτα, ἡ μήτηρ τοῦ κατὰ τὸν Ἱερὸν ἀγῶνα διαπρέφαντος Λαζάρου Παναγιώτα, (ὁμοιάζοντος κατὰ πάντα καὶ κατὰ τὸ πελώριον ἀνάστημα τὴν μητέρα του), ἥτις καὶ κατὰ τὸ ἀνάστημα καὶ τὴν γενναιοψυχίαν ἐφαίνετο, ὡς ἄλλη Ἀμαζών, καὶ ἐξωτμένη τὸ ὄπλη, ἐτρεχε

ἡδύναντο νὰ πιστεύσωσιν ὅτι ἀνῆκον εἰς αὐτόν. Ὅθεν λαβόντες ὑπόνοιαν, προσεπάθουν νὰ εὕρωσι τὴν παραμικρὰν αἰτίαν διὰ νὰ τὰ κάμωσι νομίμως λείαν, ἀλλὰ μὴν εὐρόντες, ἐδοκίμασαν παντοίοις τρόποις νὰ δελεάσωσι τὸν Χριστόφιλον διὰ μεγάλης ποσότητος χρημάτων, ἐὰν ἤθελε ὁμολογήσει, ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα ἀνήκουσιν εἰς ἐμπόρους Ἰσπανούς. Ἀλλ' ὁ Χριστόφιλος, τοῦ ὁποίου ἡ τιμιότης ὑπῆρξε μοναδική, κρίνων ἀνάξιον τοῦ χαρακτῆρος του νὰ προδώσῃ τὰ πρὸς αὐτὸν ἐμπιστευθέντα ἐμπορεύματα, ἠρονήθη, προτιμήσας νὰ φανῇ πιστὸς μᾶλλον, παρά νὰ πλουτίσῃ ἀδίκως.

Οἱ Ἀγγλοι, καὶ τοι ἐθαύμαζον τὸ ἀχέραιον τοῦ χαρακτῆρός του, τὸν ἠπείλησαν ὁμῶς, ὅτι ἐὰν δὲν ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν, θέλουν τὸν φέρει εἰς τὸ Λονδῖνον, διὰ νὰ δικασθῇ περὶ τούτου ἐπ' ἐλπίδι διὰ νὰ φοβηθῇ τὴν ὀπισθοδρόμησιν, καὶ ἐξ ἀνάγκης νὰ ὑποχρεωθῇ νὰ ἀνακαλύψῃ τὸ μυστήριον τῶν οἰκονομικῶν ἐγγράφων. Ἀλλὰ καὶ οὕτω δὲν ἡδυνήθησαν νὰ κλονίσωσι τὴν ἐμπιστοσύνην του. Ὅθεν, ἐλέποντες τὴν σταθερότητά του, τὸν ὠδήγησαν εἰς τὸ Λονδῖνον, ὅπου ἡ ἐπὶ τῶν λειῶν ἐπιτροπή, ὡς μὴ ἔχουσα ἐνδείξεις, τὸν ἄφησεν ἐλεύθερον. Φθάσας δὲ εἰς Βιρχελώνην, παρέδωκε τὰ ἐμπορεύματα εἰς ὅσους ἀνῆκον. Ἡ πιστὴ δὲ καὶ σπανία διαγωγή τοῦ Χριστοφίλου, προσέφερε τιμὴν οὐχὶ μόνον εἰς ἑαυτὸν, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας τοὺς Ἕλληνας, ὥστε οἱ ἐκεῖ ἔμποροι, θαυμάζοντες τὴν καλὴν του πίστην, ἐκτὸς τοῦ ναύλου τὸν ἀντέμειψαν καὶ μὲ πλούσια δῶρα, πρὸς ἐνδείξιν τῆς πρὸς αὐτὸν ὀφειλομένης εὐγνωμοσύνης των. Οὗτος λοιπὸν ὁ Χριστόφιλος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος τῶν Ὑδραίων, ὅστις

ἔλαβε τὸ θάρρος νὰ περιπλεύσῃ τὸν Ὀκεανόν, καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν, κατ' ἣν ἡ Ναυτιλία ἦτον εἰσέτι ἡμιτελής, καὶ τὸ πικραδοξότερον χωρὶς πρῶρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς προόδου τοῦ ἐμπορίου, καὶ τοῦ φιλοκινδύνου χαρακτῆρος τῶν Ὑδραίων, καταδρομαὶ ὑπὸ τῶν Ἀλγερεσίων, καταχθόνει σκοποὶ τοῦ Σουλτάνου, Χαρακτήρ Α. Γ. Κριεζῆ.

Τὴν πρόδον τοῦ ἐμπορίου τῆς Ὑδρας, ὡς καὶ τῶν Σπετζίων καὶ καὶ Ψαδρῶν, ἐπετάχυναν δύο μεγάλα συμβεβηκότα, ἀναφανέντα περὶ τὰ τέλη τοῦ III'. αἰῶνος καὶ ἀρχὰς τοῦ IV'. ἦτοι ἀπὸ τοῦ 1789, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν πρῶτον ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ ταραχὴ τῆς Γαλλίας, τὸ δὲ δεύτερον ὁ ἠθικὸς τῶν Ἰσπανῶν πόλεμος κατὰ τοῦ Ναπολέοντος, ὅστις κατὰ τὸ 1808 ἤνοιξεν εἰς τὸ ναυτικὸν τῶν τριῶν νήσων νέον στάδιον, ἀσυγκρίτως ἐπικερδέστερον τοῦ πρώτου συμβάντος, τοῦ ὁποίου τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν εὐτυχῇ μὲν πρὸς τὰς μνημονευθείσας νήσους, ὀλέθρια δὲ πρὸς τοὺς Γάλλους καὶ Ἰσπανοὺς, ὡς πωλοῦντας ἕνεκα τῆς σιτοδείας καὶ αὐτὰ τὰ ἐπιπλά των δι' ὀλίγης τιμῆς, ἀνταλλάττοντες αὐτὰ μὲ μικρὰν σίτου ποσότητα.

Ἡ σιτοδεία αὕτη προήλθεν ἐκ τῶν Ἀγγλων, οἵτινες διὰ τοῦ στενοῦ ἀποκλεισμοῦ τῶν λιμένων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἠπείρου, εἶχον διακόψει πᾶσαν συγκοινωνίαν τῶν ἄλλων ἐθνῶν μετὰ τῆς Γαλλίας καὶ

Λάμπρου, ἀληθεία δὲ διὰ τὴν σφετερίσῃ τὰ πλοῦ-
τη του. Ἀλλ' οἱ κάτοικοι, μὴ ὑποφέροντες τὴν ἰδῶσι
τὴν ἀπώλειαν τοῦ συμπολίτου καὶ εὐεργέτου των,
μετέβησαν εἰς τὴν ναυαρχίδα, καὶ παρεκάλεσαν ὑπὲρ
αὐτοῦ μετὰ δακρύων τὸν Καπετὰν Πασσᾶν, λέγοντες
ὅτι εὐχαριστοῦνται μᾶλλον τὴν θανάτωσιν αὐτοῦ παρὰ
τὸν ἀγαθὸν συμπολίτην των. Ταῦτο χρόνως καὶ οἱ πα-
ρευρεθέντες εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στόλου ναῦται Ὑ-
δραῖοι, ἀναβάντες εἰς τὰς κεραίαις τῆς ναυαρχίδος,
ἐκραύγαζον καὶ αὐτοὶ τὰς αὐτὰς δεήσεις, ὥστε ὁ Κα-
πετὰν Πασσᾶς, συγκινηθεὶς, ἐνέδωκεν εἰς αὐτοὺς καὶ
ἐχάρισε τὴν ζωὴν εἰς τὸν Κοκκίνην, ἀλλὰ μετὰ τὴν ὑπο-
χρέωσιν τὴν ναυπηγήσῃ δι' ἰδίας αὐτοῦ (δαπάνης ἐν
πλοῖον (Κιρλακίτσιον), ὅπερ τελειοποιήσας ἀπέ-
σταλτε τὸ ἐπόμενον ἔτος εἰς τὸν Καπετὰν Πασσᾶν.
Ἦτο δὲ κατὰ τὸ μῆκος ἐννεμήκοντα ἔξ βενετικᾶς
κάνας. Ἐν τοσοῦτῳ οἱ Ὑδραῖοι μετὰ τὴν λοιμο-
κάθαρσιν των, ἐπανελθόντες εἰς τὰ ἰδιὰ κατὰ τὸν
Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον μῆνα, τοῦ αὐτοῦ ἔτους γυ-
μνοὶ καὶ τετραχυλισμένοι, ὡς ἀπολέσαντες πᾶσαν
τὴν κατάστασιν των, ἐκτὸς μόνον τῶν οἰκιῶν καὶ
τῶν πλοίων καὶ τῆς φυσικῆς δραστηριότητος, ἤρ-
χισαν πάλιν τὴν θαλασσοπλοίαν διὰ τοῦ αὐτοῦ ζή-
λου, ἀναπληρώσαντες τὴν στέρησιν τῶν χρημάτων
διὰ δανείων.

Ἡ ὑπόληψις τὴν ὁποίαν εἶχον ἀποκτήσει διὰ τὴν
πρὸς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις των ἐμπιστοσύνην,
ὑπεχρέωσε τοὺς ἐμπόρους τῶν πόλεων τὴν τοῖς δα-
νεῖζωσι προθύμως, ὥστε διὰ τούτων ἀνεπλήρωσαν
οὐ μόνον τὴν ἀπολεσθεῖσαν κατάστασιν των, ἀλλ'
ἀπέκτησαν καὶ ἱκανὰ κεφάλαια, δι' ὧν καὶ τὰ πλοῖα
των ἐμεγάλυναν, καὶ τὴν ναυτιλίαν παρέτειναν πέ-

ραν τοῦ πορθμοῦ τῶν Γαδεΐρων, μέχρι καὶ αὐτῆς τῆς Ἀμερικῆς, οὐσης μέχρι τότε εἰς αὐτοὺς ἀγνώστου. Συνέβη δὲ ὁπερίπλους οὗτος, διὰ τὴν ἐξῆς αἰτίαν. Ἐπειδὴ οἱ Ἀγγλοι εἶχον ἀποκλείσει τοὺς Λιμένας τῆς Ἰσπανίας καὶ τοὺς τῶν ἐν τῇ Ἀμερικῇ ἀποικιῶν αὐτῆς, οἱ τῶν μερῶν ἐκείνων ἔμποροι, φοβούμενοι νὰ ἐπιβιβάξωσιν ἐμπορεύματα τοῦ λοιποῦ εἰς Ἰσπανικὰ πλοῖα, ἐπεὶ ἤ ἐλίζοντο ὑπὸ τῶν Ἀγγλων, ἠναγκάζοντο διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῶν, νὰ ναυλόνωσι πλοῖα ξένων δυνάμεων, τῆς Τουρκίας οὐσης τότε εἰς εἰρήνην μετὰ τὰς Εὐρωπαϊκὰς δυνάμεις, καὶ ἕνεκα τούτου ἡ σημαία τῆς ἤτον ἐλευθέρα νὰ περιπλέῃ ἀνεμποδίστως εἰς ὅλα τὰ μέρη τῆς Δύσεως.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ὁ Δημήτριος Χριστόφιλος, εὐρεθείς εἰς Βαρχηλώνην, πόλιν τῆς Ἰσπανίας ἐναύλωσε τὸ πλοῖόν του, φέρον τότε Ὀθωμανικὴν σημαίαν, διὰ νὰ μετακομίσῃ ἐμπορεύματα εἰς τὸ Μοντεβίδιον, πόλιν πικραλίαν τῆς Νοτείου Ἀμερικῆς, τὰ ὅποια καὶ ἠσφάλισαν οἱ ἔμποροι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πλοιοάρχου διὰ τῶν ἀνηκόντων φορτωτῶν ἐγγράφων. Φθάσας δὲ μετὰ τεσσαρακονθήμερον διάπλουν εἰς τὸν προδιωρισμένον λιμένα καὶ παραδούς αὐτὰ πρὸς οὓς ἀνήκον ἐφόρτωσε πάλιν τὸ πλοῖον του ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς ἄλλα ἐμπορεύματα διὰ νὰ τὰ πικραδῶτῃ μετὰ τὴν ἐπιτροπὴν του εἰς Βαρχηλώνην. Κατὰ δὲ τὸν πλοῦν του συνηντήθη ὑπ' Ἀγγλικῆς φρεγάτας, καὶ τότε μετέβησαν Ἀγγλοι ἐπὶ τοῦ πλοίου του καὶ παρατηρήσαντες τὰ φορτωτικὰ τοῦ ἐγγράφου, εὔρον αὐτὰ ἐν τάξει. Βλέποντες ὁμῶς τοσαύτην ποσότητα ἐμπορευμάτων, συγχιμμένην ἀπὸ κρεμέζον, λουλίχικ, καφὲ κτλ. δὲν

Ἰσπανίας, ὥστε ἐμπόδιζον κατὰ πάντα τρόπον τὴν εἵσοδον τῶν ζωοτροφίδων, καὶ ἐκ τούτου προέκυπτεν ἡ ἐπιχείρησις τῆς εἰσόδου, ὅσον δύσκολος καὶ τρομερά, τόσον καὶ ἐπικερδεστάτη.

Τὰ δύο ταῦτα συμβεβηκότα, καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ἐλπίς μεγάλων ὠφελειῶν, ἐκίνησαν τότε τὴν φιλοκέρδειν τῶν νέων τούτων Ἀργοναυτῶν, μηδὲν δειλιόντων πρὸς τοὺς κινδύνους διὰ τὴν ἀναζήτησιν τοῦ χρυσοῦ δέρατος. Ὅθεν μετακομίζοντες σῆτον ἐκ τῆς Ῥωσίας καὶ Τουρκίας εἰς τοὺς ἀποκλεισμένους τῆς Εὐρώπης Λιμένας, μετέφερον αὐτὸν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὅστις διήρκεσε σχεδὸν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἔτη κατὰ συνέχειαν, ἀλλὰ μὲ μέγαν τῆς ζωῆς των κίνδυνον. Τότε δὲ καὶ τὰ μικρὰ αὐτῶν πλοῖα, ὀνομαζόμενα Λατινάδικα καὶ Καραβοσταίται, μετεβλήθησαν διὰ τὰ μεγάλα κέρδη εἰς πλοῖα μεγάλα, καὶ τὰ ὀνόματα τῶν τριῶν τούτων ναυτικῶν νήσων Ἰδρας, Σπετσῶν καὶ Ψαρρῶν, νὰ φημίζονται ἕκτοτε παρὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν.

Ἐπειδὴ ὁμοῦ οἱ Ἀγγλοὶ ἀποκλεισται, ὥς εἵπωμεν, ἦσαν πάντοτε ἄγρυπνοι εἰς τὸ νὰ τοὺς καταδιώκωσιν, ἤναγκάζοντο πότε μὲν νὰ παρεκκλίνωσι τῆς πορείας των, ὅταν ἔβλεπον μακρόθεν τ' Ἀγγλικὰ πλοῖα, προσποιούμενοι, ὅτι διευθύνοντο εἰς μὴ πολιορκούμενα μέρη, πότε δὲ προσωρμίζοντο εἰς λιμένας τῶν πλησίων μερῶν, παραφυλάττοντες ἐκεῖθεν τὸν καιρὸν, ἕως οὗ ἐπετύγχανον κατὰ τὸν πόθον των σφοδρὸν ἄνεμον, ἢ τρικυμίαν, διότι ἄλλως δὲν ἠδύναντο νὰ διαφύγωσιν ἀπὸ τὰς χεῖράς των, καὶ τότε ἀπέπλεον ἐκεῖθεν καὶ διερχόμενοι ἔμπροσθεν τῶν Δικρότων ἐλλιμενισμένων, εἰσῆρχοντο εἰς τοὺς ἀποκλεισμένους λιμένας, μὲ ἐκπληξιν καὶ τῶν πολι-

ορχητῶν καὶ τῶν πολιορκουμένων, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν δεῦτεροι τοὺς ὑπεδέχοντο μὲ ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας, ὡς σωτῆρας αὐτῶν (*), οἱ δὲ πρῶτοι τοὺς ἐθεώρουν μετ' ἀγανακτήσεως, ὡς διαβαίνοντας ἀπέναντι τῶν ὑπερηφάνων δικρότων, καὶ μὴ φοβουμένους οὔτε τοὺς κεραυνοὺς τῶν πυροβόλων των, οὔτε τὰ ἐξαγριωμένα κύματα. Ὅθεν μὴν ὑποφέροντες τὴν τόλμην αὐτῶν, ἐρρύαττον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἡναγκάζοντο πολλάκις νὰ τοὺς καταδιώκωσιν ἀόκνως,

(*) Πρὸς γινῶσιν τῶν ἀγνώστων μας σημειῶμεν ἑνταῦθα τὸ εἶδος συμβῆν, διὰ νὰ ἴδωσιν ὁποίαν συμπάθειαν εἶχον οἱ Γάλλοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. Συνεισμιμένοι οὗτοι κατὰ τὰ παλαιὰ αὐτῶν εἶμα νὰ εὐθυμῶσιν εἰς τὰς πατρίδας των τὰς ἐορτασίμους ἡμέρας, ἐξηκολούθουν τὸ αὐτὸ κατὰ τὰς ἐορτὰς καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην, καὶ κατ' ἐσχολίαν εἰς τὴν Μασσαλίαν, ὅπου ἦτο τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου. Ὅθεν ἐξέρχόμενοι τῶν πλοίων, φέροντες ἐπ' ὤμων ἄλλοι μὲν ὀλόκληρα σουβλισμένα ἀρνία, ἄλλοι δὲ πλώσκας μεθ' οἴνου προπορευομένων τῶν λυρῶν, ἐξήρχοντο ἔξω ἀπὸ τὴν πόλιν εἰς τὰ προάστεια, ὅπου εὐθυμῶντες ὕλην τὴν ἡμέραν, μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰσέρχοντο εἰς τὴν πόλιν, πλὴν ἐν κραπῶν καὶ μέθῃ, ὡς εἶναι κοινὸν εἰς τοὺς ναύτας καὶ περιφερόμενοι εἰς τὰς ῥύμας, χοροῦντες, καὶ τραγουδοῦντες τὰ παλαιὰ αὐτῶν ᾠσματα, ἅτινα ἡνωμένα μετὰ τὴν ἀλλοαλαγμὴν τῶν ἄλλων τοῦ τόπου ναυτῶν παρίστανον ὄργια Βακχικὰ, θορυβώδη μὲν, ἀλλὰ περίεργα πρὸς τοὺς κατὰ τοίχους, ὡς νεοφανή. Κατ' ἀρχὰς οἱ Γάλλοι δὲν ἔδιδον προσοχὴν εἰς τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ προΐοντες τοῦ καιροῦ, ἐπειδὴ συνέβαινον μεταξὺ Ἑλλήνων καὶ Γάλλων ναυτῶν, οὐχὶ μόνον ἐριδίας, ἀλλ' ἐνίστα καὶ φεβδισμοί, γρονθοκοπήματα καὶ αἰκισμοί, καθότι οἱ μὲν ἐντόπιοι ναῦται ἐχλεύαζον τοὺς Ἕλληνας, καὶ τ' ἀνάπαλιν οὗτοι τοὺς Γάλλους, ἡ Τοπικὴ ἀρχὴ διὰ νὰ προλάβῃ τοιαύτας δυσσεύτους σκηνάς, δυνάμενος νὰ διαταξέτωσι τῶν λοιπῶν ἐν μῆλλον τῇ κοινῇ ἡσυχίαν, ἀπηγόρευσε τὰς εὐθυμίας των πρὸς καιρὸν, διότι ἀνέρεσε τὴν ἐκπόσιν ταύτην εἰς Παρισίους. Ναπολεὼν, ὁ πρῶτος ὑπατος τῶν Γάλλων, ἐπειδὴ ἐθεώρει τοὺς Ἕλληνας εὐνοϊκῶς ὡς ἐκ τῆς ὠφελείας τῆς προερχομένης εἰς τὴν Γαλλίαν ἐκ τῶν ἀκαταπαύστων ταξιδίων των, δέχταί τῃ Τοπικῇ ἀρχῇ, οὐχὶ μόνον νὰ μὴ ἐμποδίξῃ τοὺς Ἕλληνας ἀπὸ τὰς συνήθεις καὶ ἀρεταῖς εὐθυμίας των, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῖς χορηγῇ κατὰ προστασίαν εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις των. Αἱ εὐθυμίαι αὗται ἐκτελοῦντο τότε (les rêveries des Gras), αἵτινες διαδραματιζοῦσαι παριστάνοντο εἰς τὸ θέατρον οὗτο Μασσαλίας μέγα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπεναστάσεως, ὅτε καὶ ἐκκινῶν.

ἀλλ' εἰς μάτην, διότι ἐνεκα τῆς ταχύτητος τῶν καταδιωκομένων πλοίων δὲν ἠδύναντο νὰ τὰ ζωγράψωσιν, οὔτε νὰ τὰ βλάψωσι, καὶ πολλάκις τὰ πλοῖα ταῦτα διὰ νὰ μὴ γίνωσι παρανόλημα τῶν κανονιστικῶν, κατέφευγον ὑπὸ τὴν ὑπεράσπισιν τῶν σποράδην κειμένων Γαλλικῶν προμαχώνων, καὶ οὕτω διεσώζοντο ἐκ τῶν κινδύνων.

Μετὰ τὴν πώλησιν τοῦ φορτίου των, καίροφυσκτοῦντες οὖριον ἄνεμον, ἐξήρχοντο πάλιν κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ἐπανήρχοντο εἰς τοὺς τόπους των, φέροντες ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον διπλάσια καὶ τριπλάσια, ἐνίοτε δὲ καὶ τετραπλάσια τὰ κεφάλαια τοῦ φορτίου των εἰς τάλληρα, τὰ ὅποια ἐχρησίμευσον ἐκότε καὶ ὡς ἔρμα (σταβοῦρα) τοῦ πλοίου των. Τὰ ἀκόλουθον συμβὰν ἀποδεικνύει πόσον φιλοκίνδυνοι ἦσαν.

Ἡ Νῆσος Κέρκυρα, κατεχομένη τῷ 1809 ὑπὸ τῶν Γάλλων, ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τῶν Ἀγγλῶν τόσον στενὰ, ὥστε ἦτον ἀδύνατον νὰ εἰσέλθωσι ζωοτροφίαι, καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ πολιορκούμενοι ἐμελέτουν νὰ παραδοθῶσι. Βεβαιωθείς τοῦτο ὁ Κυριάκος Σκούρτης, τολμηρίας ὢν, ἔσπευσε νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς περιστάσεως ταύτης. Οὐδὲν ἐξέπλευσεν ἐξ Ὑδρας, ἔχων πλοῖον ἄξιον μὲ φορτίον δεκατεσσάρων χιλιάδων κοιλῶν σίτου, διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸν πολιορκούμενον λιμένα τῆς Κερκύρας, τὸ ὅποιον καὶ ἐπέτυχεν ἄνευ τινὸς βλάβης. Ἀποπλεύσας δὲ ἑκτινος λιμένος τῆς Ἡπείρου μὲ οὖριον ἄνεμον καὶ σφοδρὸν, διέβη τὴν πλήρη Ἀγγλικῶν πλοίων Ἰονικὴν θάλασσαν, καὶ προσωρμίσθη ἐκεῖ, ἃν καὶ ἐπέπεσον ὀρμητικῶς κατ' αὐτοῦ πυροβολοῦντες οἱ Ἀγγλοὶ, ὥστε εἰσῆλθον καὶ αὐτοὶ κατόπιν τοῦ εἰς τὸν λιμένα διὰ γὰ τὸν συλλάβωσιν. Ἀλλ' ἠναγκάσθησαν νὰ ἐξέλ-

θωσι πάραυτα ἕνεκα τοῦ πυρός τῶν ἐν τῇ νήσῳ κα-
νονοστοιχιῶν τῶν Φρουρίων.

·Π ἀπροσδόκητος ἄριξίς τοῦ Σκούρτη, ἥτις τοῖς ἐ-
φάγῃ ὡς ἐξ οὐρανοῦ πεμψθεῖσα, ἐνεψύχωσεν ἀμέ-
σως τοὺς ἀπηλπισμένους κατοίκους, οἵτινες συβρέυ-
σαντες πανταχόθεν καὶ γέμοντες χαρᾶς, ἐνηγκαλί-
ζοντο τοὺς Ὑδραίους, ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς σωτή-
ρας. Οἱ δὲ Ἄγγλοι, ἀγανακτισμένοι, διότι τοῖς ἐ-
φυγεν ἡ λεία, τοῦ λοιποῦ δὲν ἀπεμακρύνοντο τοῦ
λιμένος, παρατηροῦντες ἡμέραν καὶ νύκτα τὸν ἐκεῖ-
θεν ἀπόπλουν του διὰ νὰ τὸν συλλάβωσιν. Ἄλλ' ὁ
Σκούρτης πωλήσας τὸ φορτίον του μὲ κέρδος ἀκα-
ταλόγιστον καὶ φορτώσας ἀντ' αὐτοῦ ἔλαιον, διέ-
μεινεν ἐκεῖ μέχρις ὅτου ἐπιτύχῃ καιρὸν ἀρμόδιον.
Ἐπιτυχὼν δὲ τούτου ἐν νυκτὶ θυελλῶδεις καὶ σκοτεινῇ,
διέφυγε τὴν ἀγρυπνίαν προσοχὴν τῶν Ἄγγλων, καὶ
οὕτω διασώθη εὐτυχῶς εἰς Ὑδραν.

Οἱ δὲ Ἄγγλοι μετὰ τὴν ἐκείθεν ἀπόδρασίν του
δι' ἐκδίχησιν ἐξωγράφησαν τὸ πλοῖον του, καὶ ἀπέ-
στειλαν εἰς ἅπαντα τὰ ἐν τῇ Μεσογείῳ Ἀγγλικά
πλοῖα, πολλὰ ἀντίτυπα αὐτοῦ, ὅπως τὸ συλλάβω-
σιν, ὅπου ἂν τὸ συναντήσωσιν. Ὁ Σκούρτης ὁμῶς,
μαθὼν τοῦτο, μετέβαλε τὴν πρύμναν καὶ τὴν πρῶ-
ραν τοῦ πλοίου του εἰς διαφορετικὸν σχῆμα καὶ ὑπὸ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἰωάννου Ἀποστόλου, διέπλεε
τὸ πλοῖόν του εὐλευθέρως πανταχόσε, ὡς μὴ γνωρι-
ζόμενον.

Τὰ συναλλάγματα τῶν Ὑδραίων ἀπὸ τῆς Γαλλι-
κῆς ἐπαναστάσεως ἐγένοντο εἰς διάστημα, ὡς περιφε-
ρόμενα ἔκτοτε ἀρθρόνως εἰς τοὺς κατοίκους, τὰ ὁ-
ποῖα κατ' ἀρχὰς συνείθιζον οἱ ναῦται νὰ θέττωσιν
αὐτὰ οἱ μὲν κατὰ σωροὺς ἐπὶ τῶν ὀροφῶν τῆς οἰκίας

των ἀνὰ εἴκοσι, οἱ δὲ ἐντὸς ἀγγείων ὑελίνων πρὸς ἐπίδειξιν. Ἡδύναντο οἱ Ὑδραῖοι νὰ διπλασιάσωσι τὰ κεφάλαιά των, ἐὰν προέβλεπον ν' ανταλλάττωσιν αὐτὰ εἰς ἐμπορεύματα· ἀγνοοῦντες ὅμως κατ' ἀρχὰς τὸ προκῦπτον ἐξ αὐτῶν ὄφελος, τὰ μετεκόμεζον εἰς δίστηλα. Ἀλλ' ὅτε προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ σχέσεις των μὲ τὸν ἐξω Κόσμον γήϋανον βαθμηδόν, τὰ μετέφερον τότε εἰς ἐμπορεύματα, πλὴν τὰ ἐκ τούτων κέρδη δὲν ἦσαν κοινὰ, ἀλλ' ἀνῆκον εἰς μόνους τοὺς ιδιοκτῆτας τῶν πλοίων, οἵτινες κατέθετον τὰ κεφάλαια ταῦτα, παρεχωρεῖτο δὲ εἰς τοὺς ναύτας νὰ φέρωσιν ἰδιαίτερα εἶδη ἐμπορευμάτων εἰς τὸ πλοῖον πρὸς ἴδιον αὐτῶν ὄφελος, ἀπαλλασσόμενοι τοῦ φόρου τῶν τελωνιακῶν δικαιομάτων, ἅτινα ἦσαν τρία ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἐποχὴν οἱ Ὑδραῖοι ἔχοντες ἰδιὰ των κεφάλαια, δὲν ἐδανείζοντο, ὡς πρότερον, οὔτ' ἐναύλωναν πλέον τὰ πλοῖα των, οὔτε ναύτας εἶχον μισθωτοὺς ἀλλ' ἐξηκολούθουν ἰδιαίτερον ἐμπόριον, ὁμοίως καὶ οἱ Σπετσιῶται οἵτινες ὡς γείτονες, παρακολουθοῦντες ἀπαρεγκλίτως τὰ ἵχνη τῶν Ὑδραίων, προώδευσαν ἐπίσης. Ἡ δὲ τῶν Ψαρρῶν Ναυτιλία μέχρι τοῦ 1793 ἦτον εἰσέσι ἀτελῆς ὡς μὴ ἐχόντων τῶν κατοίκων πλοῖα μεγάλης χωρητικότητος, ὡς τὰ τῶν ἄλλων δύο νήτων. Θεωροῦντες ὅμως τὰ κέρδη τῶν Ὑδραιοσπετσιωτῶν ἤρχισαν καὶ οὗτοι τῷ 1794 νὰ ναυπηγῶσι βρίκια, ὧν τὸ πρῶτον ἦτο χωρητικότητος τόνων ἑκατὸν πενήντα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐγνώριζον εἰσέτι τὸν πλοῦν ἐπὶ τὴν Μεσόγειον, ἦλθον εἰς Ὑδραν κατὰ πρῶτον καὶ ἔλαβον ἐκεῖθεν πριωρέα καὶ ἐξέπλευσαν εἰς τὴν Δυτικὴν Εὐρώπην. Ἄξιον δὲ ἀπορίας εἶναι πῶς ἠδυνήθησαν αἱ τρεῖς

αὐτοὶ γῆστοι καὶ ἐπαρπηρόησωσι τοσαῦτα ἀνυπερέβλητα προσκόμματα. Ἀλλὰ φαίνεται, ὅτι ἡ Θεία Πρόνοια, τῆς ὁποίας ἡ δύναμις ἐν ἀσθενείᾳ τοῦ ἀνθρώπου τελειοῦται, ἐξελέξατο αὐτάς, διὰ νὰ χρησιμεύσωσιν, ὅταν ἔλθῃ τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὡς ὄργανα εἰς τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἑλλήνων.

Ἐν τούτοις παρὰ τοὺς καταδιωγμοὺς τῶν Ἀγγλων προσετέθη καὶ ἄλλη μεγαλητέρα πληγὴ, ἡ ἐπιβουλὴ τῆς Ὀθωμανικῆς Πύλης, ἥτις ὑποβλέπουσα τὴν πρόδον τῆς Ὑδρας, πλὴν, μὴ δυναμένη νὰ καταστρέψῃ τὸ ναυτικὸν τῆς ἀναφανδόν, ὡς ἔχουσα ἀνάγκην ἐκεῖθεν εἰς τὸν ἐφοπλισμὸν τοῦ στόλου τῆς, μεταχειρίσθη ἄλλο πλάγιον μέσον τὴν πειρατείαν τῶν Ἀλγερίνων. Ὁ κίνδυνος τῆς τοιαύτης ἐπιβουλῆς, ἦτον τόσον δεινότερος παρὰ τὸν ἐκ τῶν Ἀγγλων ἀποκλειστῶν, καθόσον ἐνηργεῖτο πλαγίως, διότι ἔχοντες ἐπὶ τῶν πλοίων τὴν σημαίαν Τουρκικὴν ἐπίστευον, ὅτι εἶναι ἀσφαλεῖς ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν, ἀλλ' ἀπέβαινε τὸ ἐναντίον. Ἡ μήπως εἶχον κατ' ἀρχὰς καὶ ἀνάλογα πλοῖα ἐφοπλισμένα, ἱκανὰ διὰ νὰ ὑπερασπίσωσιν ἑαυτοὺς; Ὅθεν ἐπέπιπτον κατ' αὐτῶν ἀμερίμνων ὄντων οἱ Ἀλγερίνοι, καὶ ἐν διαστήματι ἑξ μηνῶν κατέσχον οὗτοι τῷ 1799 ὀκτώ πλοῖα Ὑδραϊκὰ καὶ πολλὰ ἄλλα ἐκ τῶν δύο ναυτικῶν νήσων, αἰχμαλωτίσαντες περὶ τοὺς τριακοσίους Ὑδραῖους, ῥίψαντες αὐτοὺς ἀπανθρώπως, ὡς κακούργους, εἰς τὴν εἰρκτὴν τοῦ ναυστάθμου, ὅπου ὑπέφερον φρικτὰ καὶ πάνδεινα κακὰ, ἐπιβαρυνόμενοι εἰς ἀφορήτους ἐργασίας, μεταφέροντες λίθους εἰς ἀναικοδομὴν μεγάλων οἰκῶν τῶν ἐκεῖ Βεῆδων καὶ τῶν τειχῶν ἀνευ διαφορᾶς προσώπων. Ἐὰν δὲ ᾔθελον ἀναπαυθῆ ὀλίγον ἐκ τῶν κόπων, ἐδέροντο

ἀπηνέσταντα παρὰ τῶν ἐπιστατῶν τοῦ Ναυστάθμου, συγκειμένων ἀπὸ πανσπερμίαν Τουρκοσάρβων.

Μεταξὺ τῶν τελευταίων τούτων αἰχμαλώτων ἐγένετο καὶ ὁ Ἀντώνιος Γ. Κριεζῆς, (ὁ νῦν Πρωτοπουργὸς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος), δεκαεξαετῆς τὴν ἡλικίαν. Τοῦτον ὁ Βέης τοῦ Ἀλγερίου, μαθὼν ὅτι ἦτον ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας τῆς Ὑδρας, τὸν ἄφισε πάντῃ ἐλεύθερον. Ἐκ δὲ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἐδειξε σημεῖα γενναιότητος, διότι, ἐνῶ ἐκάθητο μίαν τῶν ἡμερῶν ἐν γωνίᾳ τινὶ τοῦ ναυστάθμου μετὰ τινος ἄλλου νέου συμπολίτου του, Τοῦρκος τις, διαβαίνων ἐκεῖθεν, ἠθέλησε νὰ τὸν χαϊδεύσῃ. Ἀλλ' ὁ Κριεζῆς, μὴν ἀνεχόμενος τὴν προσβολὴν ταύτην, ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ μετὰ μεγάλης ἀγανακτήσεως, ὥστε διὰ τῶν γρονθοκοπημάτων καὶ λακτισμάτων τὸν ἄφισεν ἡμιθανή. Τοῦτο βλέποντες οἱ ἄλλοι Τοῦρκοι, ἀνέφερον εἰς τὸν Βέην, ἵνα τιμωρήσῃ τὴν αὐθάδειάν του. Ὁ Βέης ἰδὼν αὐτὸν παρουσιασθέντα, τὸν λέγει διατὶ νὰ τολμήσῃ νὰ προσβάλλῃ τὴν ὑπόληψιν ἐνὸς Τοῦρκου. Εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην ἀπεκρίθη μετὰ θάρρους ὁ Κριεζῆς, « ἡμεῖς οἱ Ὑδρᾶςοι εἴμεθα ἄνθρωποι τοῦ Καπετὰν Πασσᾶ, καὶ » δὲν δύναται τις νὰ προσβάλλῃ τὴν τιμὴν ἐνὸς Ὑδρᾶίου. Ὅθεν ἐγὼ εἶχον δίκαιον, διότι ἀπεπειράθην » νὰ προσβάλλῃ τὴν τιμὴν τοῦ συμπολίτου μου. » Ὁ Βέης, ἀκούσας ταῦτα, τὸν ἐδικαιολόγησε καὶ τὸν ἄφισεν ἐλεύθερον.

Ἄλλοτε πάλιν, ἐλθόντες εἰς ἐχθροπραξίαν οἱ Ἀλγερίνοι μετὰ τοὺς Τουνεζίνους, καὶ νικῆσαντες οἱ πρῶτοι τοὺς τελευταίους, εὗρον μεταξὺ τῶν αἰχμαλώτων Τουνεζίνων καὶ δεκαοκτὼ Ἑλληνας, τοὺς ὁποίους καὶ ἀπηγγένησαν, ὥς ὄντας εἰς τὸ μέρος

τῶν ἐχθρῶν τῶν. Ὁ Κριεῖτης, διαβαίνων ἐκεῖθεν, καὶ ὑπὸ οἴκτου κινούμενος, ἵστατο καὶ τοὺς ἐθεώρει περίλυπος. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ὄραν ἐκείνην, ἰδὼν αὐτὸν Τοῦρκός τις θεωροῦντα, τὸν λέγει μετὰ περιφρονήσεως. « Τί παρατηρεῖς αὐτοὺς, Γκιαοῦρη; » « αὐρίον καὶ σὺ τὴν αὐτὴν τύχην θὰ λάβῃς. » Ἐρεθισθεὶς ἐκ τῶν λόγων τούτων ὁ Κριεῖτης, ἐπέπεσε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἄρισεν ἡμιθανῆ ἐκ τῶν πολλῶν ῥα βδισμῶν. Οἱ ἄλλοι Τοῦρκοι κατέφυγον ἀμέσως εἰς τὸν Ἀρχιδεσμοφύλακα, ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτοῦ ἐκ δίκηςιν. Οὗτος ὅμως, τὴν καταγωγὴν Ἀλβανὸς ὢν, καὶ ὡς ὁμιλῶν συνεχῶς μετὰ τοῦ Κριεῖτη τὴν Ἀλβανικὴν, ὑπὸ συμπαθείας κινούμενος, τὸν συνεχώρησεν.

Ὁ Κριεῖτης μετὰ τῶν ἄλλων τοῦ προτεργματίων διεκρίθη τότε καὶ ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, ἐπειδὴ ἐκδοθέντος Σουλτανικοῦ Διατάγματος, ἵνα ἐλευθερωθῶσιν οἱ ἡμίσεις τῶν αἰχμαλώτων, μετὰ τῶν ὁποίων συνηριθμεῖτο καὶ αὐτός, οἱ δὲ λοιποὶ νὰ μείνῃσι μέχρι δευτέρας διαταγῆς, ὁ Κριεῖτης, μὴν ὑποφέρων νὰ ἐλευθερωθῇ οὗτος καὶ νὰ μείνῃ αἰχμάλωτος ὁ πρωτότοκος ἀδελφός του Ἰωάννης, ὅστις ἦτον οἰκογενειάρχης, παρεκάλει τὸν Βέην ἀντ' αὐτοῦ νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἀδελφὸν του. Ὁ Βέης, θαυμάσας τὴν φιλαδελφίαν αὐτοῦ, ἐνέδωκεν εἰς τὴν αἵτησίν του. Οὗτος κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα ἐγένετο ἐράμιλος τοῦ Α. Μιαούλη κατὰ τὴν γενναϊότητα, τοῦ ὁποῖου τὰ κατὰ θάλασσαν τρόπαια τὴν ἀνδρείαν τοῦ Ἡρώως μαρτυροῦσιν ἁληθῶς.

Ἐκτὸς τῶν μαρτυριῶσεων οἱ αἰχμάλωτοι πολλὰς ἐπτεροῦντο καὶ τῶν ἀναγκαιῶν, ὥστε ἡναγκάζοντο νὰ δίδωσιν εἰς τοὺς Ἐπιστάτας χρήματα,

ἄλλοι εἶχον, διὰ τὴν ἀποφεύγωσι τὴν ὑπερβολὴν τῆς
ωμότητος, αὐτῶν, μόνοι οἱ πλοίαρχοι, ὡς ἔχοντες
χρήματα, πεμπόμενα ὑπὸ τῶν συγγενῶν των· οἱ δὲ
λοιποὶ, ὡς στερούμενοι, ἔζων ἀθλίως δι' ὀλίγης καὶ
κακῆς τροφῆς, συνισταμένῃς ἀπὸ σκωληχόβρωτα
παξιμάδια καὶ μέλανα ἄρτον.

Ἡ ἀπώλεια τῶν πλοίων τούτων ἐπέφερεν εἰς τοὺς
Ἰνδοὺς ἐπαισθητὴν ζημίαν· διὸ καὶ ἀνέφερον ὁμέ-
σως πρὸς τὸν Καπετὰν Πασσάν, παραπονούμενοι,
πῶς ἀνέχεται νὰ αἰχμαλωτίζονται ἀδίκως οἱ ὑπὸ
τοῦ Σουλτάνου, παρακαλεῦντες, ἵνα ἐνεργήσῃ
εἰς τὴν ταχεῖαν ἀπελευθέρωσίν των συνάμα καὶ τῶν
πλοίων. Ὁ Καπετὰν Πασσὰς, λαβὼν τὴν ἀναφορὰν,
προσεποιήθη συμπάθειαν καὶ συγκίνησιν διὰ τὸ συμ-
βᾶν τοῦτο, καὶ πρὸς ἐπίδειξιν ἐπεμψεν εἰς τὸν Βέην
τοῦ Ἀλγερίου ἑκτακτον Ταχυδρόμον, συνωδευμένον
μὲ βουγιουρδὴν (ἐπιταγὴν) τοῦ Καπετὰν Πασσὰ,
διαλαμβάνον· ἀφίστη ἑλευθέρους τοὺς αἰχμαλώτους.

Ὁ ἀπεσταλμένος (τσαούσης) ἐλθὼν κατὰ πρῶ-
τον εἰς Ἰνδραν, ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν μὲ Ἰνδοῦν
πλοῖον εἰς Ἀλγερίαν· μὲ τὴν πεποίθησιν δὲ, ὅτι ἡ-
θελον ἐλευθερωθῇ οἱ αἰχμαλῶται, παρηκολούθησαν
καὶ τινες ἐκ τῶν συγγενῶν αὐτῶν. Ἀλλ' ὅχι μό-
νον δὲν ἐξετελέσθη ἡ διαταγὴ, ἀλλὰ πρὸς πλείονα
περιφρόνησιν ἔδειξαν καὶ τὸν ἀπεσταλμένον καὶ τοὺς
παρακολούθουντας αὐτὸν, καὶ οὕτως ἐπέστρεψαν εἰς
Ἰνδραν ἄπρακτοι κατὰ τὸν Ἰούλιον μῆνα τοῦ αὐ-
τοῦ ἔτους. Ἴσως δὲν ἠλευθεροῦντο καὶ ποτὲ, εἴην ὁ
ἀρχιδεσμοφύλαξ, (φίλος ἐνὸς τῶν αἰχμαλώτων
πλοίαρχων), δὲν τὸν ᾠδήγει μυστικῶς, ὅτι ἄνευ
Χὰτ χουμαίου (P. Διατάγματος) τοῦ Σουλτάνου,
ἦτον ἀδύνατον νὰ ἐλευθερωθῶν. Ὅθεν ὁ Κιβωτός

ἔπρεπε νὰ γράψῃ ἀμέσως εἰς τὴν πατρίδα του τὸν τρόπον, δι' οὗ ἠδύναντο νὰ τοὺς ἐλευθερώσωσιν. Ὁ ἀπεσταλμένος καὶ οἱ περὶ αὐτὸν ἐπανελθόντες εἰς Ὑδραν, ἀπεστάλησαν καὶ αὖθις παρὰ τοῦ Κοινοῦ τῆς Ὑδρας εἰς Κωνσταντινούπολιν, φέροντες μεθ' ἑαυτῶν καὶ τὴν πρὸς τὸν νεωστὶ διορισθέντα Ἀρχιναύαρχον Κουσεῖν Πασσᾶν ἀναφορὰν τοῦ Κοινοῦ. Συγχρόνως ἔγραψαν καὶ πρὸς τὸν Καπετὰν Γεώργιον Βούλγαρη, τὸν τότε διευθυντὴν τῆς Ναυαρχίδος, ὅπως διὰ τοῦ Κουσεῖν Πασσᾶ προκαλέσῃ Β. Διάταγμα διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν πλοίων. Φθάσαντες δὲ εἰς τὸν Ἑλλήσποντον, εὑρον ἐκεῖ τὸν Κουσεῖν Πασσᾶν, ἐξερχόμενον εἰς τὸ Αἰγαῖον μετὰ τοῦ Στόλου, πρὸς τὸν ὁποῖον ἀνεχείρισαν τὴν ἀναφορὰν τοῦ Κοινοῦ, ἐκφράσαντες συγχρόνως καὶ τὰ γοερά παράπονά των κατὰ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν συμπολιτῶν των. Οὗτος δὲ κινήθεις εἰς οἶκτον διὰ τῆς μεσιτείας τοῦ Καπετὰν Γ. Βούλγαρη, ἀνέφερεν ἀμέσως εἰς τὸν Σουλτάνον τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ὃ δὲ Σουλτάνος, ἐξέδοτο ἔντονον διάταγμα, ὅπερ λαβὼν ὁ Κουσεῖν Πασσᾶς, συνώδευσεν αὐτὸ μετ' ἐπίσημον ἄξιωματικὸν Τοῦρκον, ὅστις ἐλθὼν πρῶτον εἰς Ὑδραν, μετέβη κατὰ τὸν μῆνα Ὀκτώβριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς Ἀλγέριον, καὶ οὕτως οἱ αἰχμαλῶται ἐπέτυχον τῆς ἀπολυτρώσεώς των μετὰ αἰχμαλωσίαν δέκα μηνῶν, τῇ α'. τοῦ μηνὸς Ἰαννουαρίου τοῦ 1800, καὶ ἔφθασαν εἰς Ὑδραν περὶ τὰ μέσα τοῦ αὐτοῦ μηνός· τὰ πλοῖα ὅμως μετὰ τοῦ φορτίου των ἔμειναν εἰς τὴν διακατοχὴν τῶν Ἀλγερίνων.

Ἡ ἐπισυμβᾶσα αὕτη ζημία ὑπερέβη τὰς διακοσίας χιλιάδας διστήλων, ἅτινα διενεμήθησαν μετὰ

γερίνων καὶ Σουλτάνου, ὡς δικαίωμα τοῦ Β. Ταμείου. Ἀλλὰ δὲν παρήλθον ὀλίγα ἔτη καὶ ἔκτοτε μέχρι τοῦ 1811 μεταξὺ Μελιτταίων καὶ Ἀλγερίνων συνελήφθησαν ἐκ διαλειμμάτων ἄλλα πέντε πλοῖα, τῶν ὁποίων τὰ πλοιάρια ἀπήγαγον εἰς τὰς ληστρικὰς φωλεὰς των, ὅπου ὑπέστησαν τὴν αὐτὴν τύχην, ἣ καὶ σκληροτέραν, κακοχούμενοι ἐπὶ δύο ἔτη. Ἡ δὲ τελευταία αὐτὴ ζημία ὑπερέβη τὰς διακοσίας ἐξήκοντα χιλιάδας δίστηλα.

Ἐν τοσούτῳ οἱ Ὑδραῖοι μὴ πιστεύοντες, ὅτι αἱ αἰχμαλωσίαι αὐταὶ ἐγίνοντο κατὰ καταχθόνιον βούλησιν τοῦ Σουλτάνου, ἐξηκολούθουν νὰ πέμπωσιν ἀναφορὰς ἐπὶ ἀναφορῶν, παραπονούμενοι πικρῶς κατὰ τῆς πειρατείας τῶν Ἀλγερίνων, καὶ ἐξαιτούμενοι τὰς ἀποζημιώσεις τῶν πλοίων των, ἀλλὰ κατεπόθησαν καὶ ταῦτα, ὡς τὰ πρῶτα. Τότε ἐνόησαν, ὅτι ὁ σκοπὸς τοῦ Σουλτάνου ἔτεινε νὰ παραλύσῃ τὸ ναυτικὸν των ἵνα νὰ ὠφεληθῇ τὸ Ταμεῖόν του. Ἀλλὰ τὸ σχέδιόν του ἐματαιώθη, ἐπειδὴ αἱ βουλαι τῆς θείας προνοίας εἶναι ἀδιάσειστοι, καὶ ὅσον ἂν ἐναντιωθῶσιν οἱ ἄνθρωποι, αὐταὶ δὲν ἀνατρέπονται. Ἀπεφάσισαν λοιπὸν νὰ ἀντικρούσωσι τὴν βίαν διὰ τῆς βίας, ὡς μὴ ἔχοντες ἄλλο μέσον, εἰμὴ τὴν ἐξ ὕψους βοήθειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν των. Ὅθεν ἤρχισαν νὰ μεγαλύνωσι τὰ πλοῖά των, καὶ νὰ τὰ ἐφοπλίξωσι προσηκόντως, ὥστε ὑπερέβαινον τὰ ἄλλα πλοῖα καὶ κατὰ τὴν ὡραιότητα καὶ κατὰ τὴν ταχυπλοῖαν. Ἐχόντες λοιπὸν τοιαῦτα, καὶ ναῦτας ἐμπείρους καὶ γενναίους, ἐνεψυχώθησαν καὶ ἐθεώρουν εἰς τὸ ἐξῆς περιφρονητικῶς τὰ καταδρομικὰ πλοῖα, ἀντιταττόμενοι εἰς τοὺς κινδύνους τῶν τε πολιορκητῶν καὶ τῶν πειρατῶν. Ὅθεν ἔπειτα πολλὰκις πειρατικὰ πλοῖα

ἐδοκίμασαν νὰ πειρατεύσωσιν Ὑδραϊκῇ, καὶ ἔπαθον τὰ καίρια (ἴδε Κερ. ΚΒ').

Κατὰ τὸ 1809 πειρατικὴ Κορβέτα τῆς Ἀλγερίας, μεταξὺ Μάλτας καὶ Σικελίας, ἐπιπεσοῦσα κατὰ τοῦ πλοίου τοῦ Γεωργίου Κιβωτοῦ, χωρητικότητος 485 τόνων, διευθυνομένου εἰς Ὑδραν καὶ καλῶς ὠπλισμένου, ἐδυθίσθη αὐτάνδρος ὑπὸ τῶν γενναίων μαχητῶν τοῦ Κιβωτοῦ. Ἀλλὰ μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην ὠρκίσθησαν ἅπαντες διὰ τὸν φόβον ἀπὸ τῶν Τούρκων, ἵνα μὴ εἰπωσιν εἰς τινα τὸ Ἡρωϊκὸν τοῦτο κατόρθωμα καὶ διαφημισθῇ εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν ἐξουσίαν. Ἀλλὰ τὸ μυστικὸν τοῦτο, καὶ τοι ῥητῶς ἀπαγορευθὲν ὑπὸ τοῦ πλοιάρχου, διεκοίνωσαν οἱ ναῦται ἔπειτα εἰς πολλοὺς ὑπὸ ἐμπιστοσύνην.

Νῦν δὲ εἰπώμεν ὀλίγη τινὰ, ἄξια ἱστορίας, περὶ τοῦ νέου Θεμιστοκλέους τῆς Ἑλλάδος, Α. Μιαούλη, καὶ τινων ἄλλων ἐξόχων πλοιάρχων μεγαθύμων, διὰ νὰ μάθωσιν οἱ ἀναγνώσται, ὅποιοι ἦσαν οἱ ἄνδρες, οἱ προπαρασκευάσαντες τὸν ὑπὲρ πατρίδος καὶ πίστεως ἱερὸν ἀγῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Σύντομος βιογραφία τοῦ Α. Μιαούλη, Δημητρίου Σαρχώση καὶ τινων ἄλλων πλοιάρχων.

Ὁ Ἀνδρέας Βώκος, ὁ ἐπωνομασθεὶς ἔπειτα Μιαούλης, ὑπῆρξε τρίτος υἱὸς τοῦ Δ. Βώκου, γεννηθεὶς τῷ 1769 ἐξ ἐπισήμου οἰκογενείας, ἀλλὰ δὲν ἔμαθε γράμματα ἐναντίον τῶν προσπάθειων τοῦ πατρὸς του,